

UČITELJSKI TOVARIŠ.

Glasilo

„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Urejuje:

Jakob Dimnik,
učitelj na II. mestni šoli v Ljubljani.

Št. 9. Ljubljana, 1. vel. travna 1895. XXXV. leto.

Vsebina: E. Gangl: Po strašnih dneh. — Organizujmo se! — A. Likozar: Zelenjadarstvo na šolskem vrtu meseca vel. travna. — Jos. Ciperle: Národna vzgoja. — Listek. — Književnost. — Naši dopisi. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Po strašnih dneh.

Božji prst je v stvarstvu razodet!

Na dušo lega bridki mi spomin . . .
V noč strašno, ki pred tisoč leti
V nji Bog po sili vsemogočno-sveti
Stal je zmagovalec vrhu razvalin,
Ki bila smrt pod njimi je razmleta,
Obupno množica dreví nešteta.
Kaj li? . . . Čemu ta jok in krik, molitev?
Mordà ob nas planjava se prostira,
Da nánjo privihrá krvava bitev,
Ki v nji človeški rod trpeč umira?
Ne? — Ali Bog Svoj prst povzdignil,
Zapalil blisek, ki goreče švignil
Zemljanu v tiho njega domovanje
In zlo brezkončno je razgrnil nánje?
To tudi ne? — Kaj je vihar prihrul
Nad mirno selo in nad mesto šumno,
Da bi z močjó nevzdržno, nedoumno
Vse delo rok človeških v prah sesul?
Ni res? — In morje morda prestopilo
Svoj breg je skalnati, da zagrnilo

Na veke bi v svoj strašni grob teman
 Vse, kar po zemlji zrl je prešli dan?
 O, čuj, kakó bobní, kako se stresa,
 Kot da na zemljo padajo nebesa,
 In kakor da osrčje se razganja,
 Iz njega vstaja noč strašná, brezdanja . . .
 Podira se zidovje kočé, hiše,
 Tla zibljejo se, kot na morji čoln,
 In k Bógu zbeگان človek upno vzdíše,
 Glas v noč odmeva straha, groze poln.
 O, kaj li delo si človeške roke,
 Človeškega razuma in močí,
 Kaj vsi zakoni, misli vse globoke,
 Kadàr prirodi se razpnó vezí?
 Premalo nam pové beseda — nič!
 Pod nebom varnejši je brzi ptič,
 Metulj, ki plava po ravní prostrani,
 In črv, ki skrito se po prahu vije,
 In zver, ki lovcu mrak jo gozdni krije,
 In orel, ki s krvjó se, mesom hrani!
 Kakó polega se človeška strast,
 Kadàr v obraz mu smrt poljube diha,
 Budí se v srci mu molitev tiha!
 Ponds pozabi svoj in svojo čast!
 Le siloma mu tajno koprnjenje,
 Ki se ne more zadušiti, vstaja,
 Da rad ohranil svoje bi življenje
 Za onega, ki ž njim srcé ga spaja . . .

* * *

Razlilo solnce je svoj jasni plamen,
 Ko noč ostavila je plašni svet,
 In mnogi želed si, da bi nevzdramen
 Zaspal pod razvalinami razmlet.
 O, koliko uboštva, žalosti in bede
 Pustila jedna noč na solznih tleh:
 Na vekomaj je vzela temu smeh,
 Obup izlila ónemu v poglede!
 Mordà to kazen je, ker človek često
 Brezčutno glas morí sam srčni svoj
 In vzvišeno zapušča svoje mesto,
 Resnico kliče, vzore, brata v boj!
 O, tiho! — Višnja moč je to storila —
 Kdo li zahtevaj tu opravičila?

* * *

O, ljubi deček, prosim te, ne plakaj!
 Dej, rêci, kaj li žali te takó? —
 Vem, dóma nimaš — to ti je hudó,
 Vse bode zopet dobro, le počakaj!
 Veliko je v človeku čas zatrl,
 A vender žijejo ljudje na sveti,
 Ki znajo še bolest in skrb umeti —
 Njim glas ni milosrčnosti zamrl.
 Kot solnce božje morju v uri jezni
 Razburjeno valovje blago boža:
 Takó izteza milostno v ljubezni
 K nam roka dobrotljivega se moža.
 Kadar je On, ki prvi slug udanih
 Domislil se je v urah žali polnih,
 Naš car je On in po daréh poslanih
 Rešitelj toliko src strtih, bolnih!
 In poleg Njega mož stóji pri moži,
 Sočutno vsak o težki bedi toži;
 In kdor po širi naši domovini
 Odrngati zamore si, v darilo
 Poslati hoče, da na razvalini
 Krasneje bode mesto se razvilo.
 Moj ljubi deček, ki me slušaš verno,
 Naj ti ljubezen v duši vzplamem,
 Cesarjevo dobroto neprimerno
 Ne zabi mož do poznih svojih dnij!
 A danes, ko si mlad, poklekni z mano
 In môli k Bógu od srcá udano:
 „Gospod, naj roka Tvoja ga varuje,
 Ki nas sirot pozabil ni ta dan,
 Dobrost naj Tvoja vsakega obsuje,
 Ki nam razrušeni postavlja stan.
 Nezgodo táko pa od nas odstrani,
 Saj bolj Ti bodemo poslej udani!“

Engelbert Gangl.

Organizujmo se!

„Le v slogi je moč!“

Popotnik“ premleva v svoji 7. št. naš članek pod zgornjim za-
 glavjem, ki smo ga priobčili v 7. št. „Učit. Tov.“ Iz vsega spisa
 se da posneti, da pisatelj tega članka tudi čuti potrebo učiteljske
 organizacije na Kranjskem, le to mu nè gre v glavo, kako to, da bi

„Zaveza“ ne imela vrhovnega poveljstva pri našem deželnem društvu. Odkrito povemo, da nismo nasprotniki „Zaveze“, čeprav je minulo malo skupščin ali pa nobena, pri kateri bi se ne žalilo „Slovensko učiteljsko društvo“, oziroma njega posamezni udje. Vsejedno smo se veselili in se še veselimo vsakoletnega bratskega sestanka iz vseh slovenskih pokrajin in zbadanje posameznikov nas ne bode spravilo s tira, da ne bi hvalili „Zaveze“, kadar bode kaj koristnega ukrenila, oziroma storila v blagor slovenskega učiteljstva.

Da se pa pri naši deželni organizaciji ne moremo udati nasvetom zavezinega glasila, temu nismo krivi mi, ampak naše dejanske potrebe in gmotne razmere.

Če hočemo kranjski učitelji pri našem deželnem šolskem svetu in deželnem zboru kaj doseči, moramo priti sami kot celota pred deželni šolski svet, oziroma deželni zbor, ne pa v družbi s štajerskimi in primorskimi tovariši. To tirja praktična politika od nas. Štajerski tovariši to praktično politiko tudi prav dobro poznajo; zato se pri zadnji regulaciji učiteljskih plač na Štajerskem ni „Zaveza“ potegovala za-nje, ker bi bilo to brezuspešno, ampak štajerska slovenska učiteljska društva so tirala pri tem vprašanji praktično politiko ter so prav previdno in na tiho pristopila k nemškemu deželnemu „Lehrerbund-u.“ Kdo bi jim to tudi zameril! Dejanska potreba jih je prisilila storiti ta korak in nas pa tudi ta sili — posebno sedaj ko se bliža čas deželno-zborskih volitev — da si ustanovimo samostojno slovensko učiteljsko društvo za vojvodino Kranjsko.

Da pa ne bode „Zaveza“ in posamezna okrajna učiteljska društva trpela na ugledu, preuredimo lahko § 1. načrta tako, da bi se glasil: „Zveza učiteljstva in okrajnih učiteljski društev na Kranjskem.“ Izraz „učiteljstva“ pa mora ostati v tem §-u zato, ker štirje okraji še nimajo svojih društev in ni upati, da bi si jih kmalo, ali sploh kedaj ustanovili.

V podporo okrajnim učiteljskim društvom in „Zavezi“ naj se postavi v nova pravila tudi določba, da se učitelji (ice) onih okrajev, kjer imajo svoja okrajna učiteljska društva, pa niso udje svojega okrajnega učiteljskega društva, tudi ne smejo vsprejeti v deželno učiteljsko društvo.

Da se pa moč in veljava okrajnih učiteljskih društev še bolj podpré in tudi vpliv deželnega učiteljskega društva na okrajna učiteljska društva podkrepi, naj bi imelo vsako okrajno učiteljsko društvo po jednega zastopnika v odboru deželnega učiteljskega društva, ki bi imel iste pravice, kakor na občnem zboru deželnega učiteljskega društva izvoljeni odborniki. Te zastopnike bi izvolilo vsako posamezno okrajno učiteljsko društvo leto za letom na svojem občnem zboru.

Ta določba bi tudi one štiri okraje, ki še nimajo svojih društev, moralčno prisilila, da si ustanové, prej ko mogoče, svoja okrajna društva, da bi potem imeli tudi svojega zastopnika v odboru deželnega učiteljskega društva.

To v blagohotno uvaževanje posameznim okrajnim učiteljskim društvom.

Mislimo, kdor ima pred očmi stvar, se bode lahko sprijaznil s tem načrtom, komur so pa več osebe, kakor stvar, mu pa ni pomagati. „Sloga jači, nesloga tlači.“

Zelenjadarstvo na šolskem vrtu meseca vel. travna.

Zopet je mesec pri kraji, a z delom na vrtilih smo zelo zaostali. Mnogo dela, kojega bi bili morali izvršiti pretekli mesec, nam je ostalo še za veliki traven. Skušali bomo, kar nam bode vreme in čas pripuščal, da bomo z zaostalim delom kakor hitro mogoče gotovi in bomo nadaljevali še dela, koja so prav za prav za ta mesec.

Sejali bomo še nekaj solate, kojoj bomo kasneje presadili, da nam bode naredila lepe glave. Ako imamo že zadosti močne sadike od solate, kojoj smo pretekli mesec sejali, bomo jo ta mesec presadili. Sadili bomo tudi kolorabe, zgodnje zelje in ohrovt. Kolerabe za poletje bomo pa ta mesec še sejali.

Čas je saditi v prvi polovici t. m. tudi kumare. Ako smo pa kumare sadili v zaboje, jih bomo pa konec meseca presadili na prosto. Paziti moramo, da se sadik drži prst, ker drugače se nam ne primejo.

V začetku t. m. sejemo poletno endivijo, a konec meseca že nekaj zimske endivije.

V tem meseci sadimo največ poznega ali navadnega krompirja. Zgodnji krompir pa, ako smo ga v začetku mal. travna sadili, že konec t. m. okopljemo.

Sejali bomo poletno redkvico in sadili še nekaj graha.

Najboljši čas je pa za saditev fižola. Sploh se fižol največ sadi od 8. do 15. t. m. Paradižnik bomo presadili proti konci meseca na prosto ravno tako tudi vse ostale sadike, kar imamo v zabojih ali v gorki gredi sejanega, pa še nismo presadili. Le kumare navadno puštimo v gorki gredi, ker se nam ne primejo, ako jih ne presadimo s prstjo.

A. Likožar.

Národna vzgoja.

(Spisal Jos. Ciperle.)

42.

Dalje piše Jos. Apih: „Hudo škodo je delala tlaka kmetu; zamudil je lastno delo, zamudil lepo ugodno vreme za oranje svojih njiv, za setev in žetev, za košnjo in pletev — in vender ni imel gospod številu tlačanov primernega dobička, kajti tlačan je delal prav po tlačanski; privadil se je tukaj malomarnosti in lenobi, ter postal je zanikarn naposled tudi za lastna opravila; gospodarski grehi so se gromadili in zavirali prospeh umnega gospodarstva tudi v poznejših ugodnejših časih.“

„Neugodne so bile pa tudi moralične posledice: tlačan je moral rano se naučiti klanjati se gospodu in morebiti še bolj njegovim uradnikom doli do „šlibarja“ in „valpta“. „Vaša gnada“ je občeznana cvetka servilizma, morečega prirojeni moški ponos našemu kmetu, osobito tam, kjer je bila deželna blagoslovljena z grajščinami. Štajarski slovenski podložnik je sleharni odgovor na gospodovo vprašnje začel z odgovorom: „Zahvalim za vprašanje.“ Pred grajščinskimi uradniki je imel strah, saj so bili med njimi čudaci, kakor oni oskrbnik, ki se je bahal: „Jaz sem četrta božja oseba na zemlji.“ Njemu je moral kmet muhe braniti, drugi kmet pa pred vratmi čuvati kot „ordonanca“ za različne posle, n. pr., da mu je šel po duhana za nos. Strahoma se je kmet bližal gradu. „Bliže grada, bliže vraga.“ Ko je kmet grad le zagledal, že mu je upadla srčnost; od daleč se je začel izkašljevati, nos snažiti in klobuk pod pazduho devati; boječe je po stopnicah lazil do kancelijskih vrat. Potrkal ni, ker je tako vedel da se mu nobeden od znotraj ne oglasi; predno za kljuko prime, popravi si še lase nekoliko in stopi v pisarno, trepetaje čakajoč, kedaj se bo žlahtnemu gospodu „frboltarju“ zljubilo vanj se ozreti in z „no?“ ga vprašati, kaj hoče. Gorje kmetu, če je naravnost povedal, zakaj da je prišel, če se ni najprvo prav ponižno zahvalil za vprašanje.“

Tako tedaj so se trle in uničevale vse lepe lastnosti slovenskega kmeta. Res mnogo, mnogo zdravega jedra moral je imeti naš narod, da se ni demoraliziral popolnem.

Zraven tega je bilo pa tudi šolstvo povsod po Slovenskem jako nerazvito. Malo šol je bilo, a še te so bile največ nemško-slovenske, prav take, kakor so sedaj na Koroškem, t. j. prav za prav nemške, slovenske so le v začetku. Ni čuda, da Koroški Slovenci še dan danes nimajo nikacega dobička od nove šole. Srednje šole so pa še sedaj povsod vse nemške, slovenščina ima par bornih ur odmerjenih v njih.

Da pod takimi neugodnimi okoliščinami naš narod ni mogel napredovati, da je nasprotno šel v vsem rakovo pot, da se ga je polastila nezaupnost, zanikarnost, surovost in neodkritosrčnost, da je zgubil ves naroden in moški ponos, — kdo se čudi temu! Zdaj pa vprašam: Koliko so pa vredni oni tuji odgojitelji, ki so tako spačili značaj našega naroda? Ko bi imeli kaj vesti, trkali bi se skesano na svoje prsi, in ne bi psovali nas.

43.

Rekel sem že, da je jeden glavnih stebrov, na koje se opira kmetijstvo, varčnost. Treba je paziti pred vsem, da se v navadnih časih ne porabi več, nego se prisluži, in da se prihrani slučajni prebitek za čas sile. Sila — pravijo — kola lomi, a še žalostneje je to, da je zlomila mnogokrat celo vrat marsikomu. Za prihranjenje denarja priskrbljeno je pri nas Slovincih sedaj že zelo. Ustanovljenih je pri nas že mnogo posojilnic, v koje kmet lahko nalaga prihranjen svoj denar, v ta namen, da uživa od njega obresti, ali da ga dobi zopet v porabo, kadar je v sili, ali pa da ga dobé drugi, koji si ga niso mogli prihraniti, da se ognejo bedi. Koncem leta 1894. šteli smo Slovenci že 81 posojilnic. Bilo jih je na Koroškem 18, na Kranjskem 25, na Primorskem 12, in na Štajarskem 26. Lepo število je to, posebno če se pomisli, da smo šele pred malo leti jeli misliti na ustanovljenje teh koristnih zavodov. A vendar jih je še premalo, vsaj v vsakem sodnijskem okraji bi se morala ustanoviti posojilnica, celo po vsih večih vaseh in občinah bi morale biti, da bi kmet ne imel predolgh potov, posebno v časih, ko je doma preobložen z delom, da oddá ali dobí denar.

Te posojilnice so izvrsten pogoj gospodarskemu napredku. Zraven tega pa pospešujejo tudi nezavisnost in razvoj naroda. Prej moral je Slovenec iskati denarja na posodo vedno le pri tujih zavodih, deloma pri nemških, deloma pri laških. Prišel je tako v pest tem narodnostim, ki so porabljevali obresti, koje je on plačeval za izposojeni denar v prid sebi, a še večkrat v škodo in v propad njegovi narodnosti. Čudno je le to, da še dan danes leži toliko našega denarja pri tacih tujih zavodih, ki ga sem ter tje vrlo izkoriščajo v prid tuji narodnosti in v pogubo naši. Ne bodimo tako malomarni! V slovenskih posojilnicah je denar naš ravno tako dobro shranjen, kakor v nemških.

Prepričan sem, da se to predrugači popolnem že v par letih, da se bodemo že v par letih lahko opirali na svoj lastni slovenski kapital. V to pomozí Bog!

44.

Saj jednako delujejo tudi vsi drugi evropski narodi. Vsaka država, vsak narod skuša z lastnimi močmi in z zakoni utrditi si svoje gospodarstvene razmere, ter izobčuje iz sebe tuje sile. Žalostno je le to pri

nekaterih narodih, da jih vodi pri tem početji predostokrat krutost, s kojo zatirajo in moré vsako tujo silo.

V prvi vrsti delujejo v Evropi na takov način Angleži proti Ircem. Vsak Anglež je prepričan, da Irec nima pravice eksistirati. Kako kruto se tlači po Angležih, vidimo iz statističnega podatka, da je imela Irska koncem l. 1802. le še 4,700.000 duš, in da se je v zadnjih 40 letih izselilo 3 in pol milijona Ircev v Ameriko, ker se doma niso mogli več preživeti. — A tudi proti drugim narodnostim jela je postopati Anglija v začetku „zarad ohrane narodnega dela“, pozneje pa kar naravnost s tem, da se je tujcem v Angliji kar prepovedalo konkurirati z Angleži.

V Franciji izdal je predsednik republike z l. 1888. ukaz, s kojim je omejil delovanje tujcev. Z zakonom 8. vel. srpana 1893 poostril se je ta ukaz, in ž njim prišlo je 200.000 tujcev v Parizu, ki se ne živé od lastnih rent, pod policijsko nadzorstvo. Bitke med francoskimi in laškimi delavci so tam kar na dnevnem redu. — Jednako ravnajo tudi Zjedinjene države v Ameriki, v kojih prepovedano je zadnji čas naseljevati se onim tujcem, ki nimajo dovolj sredstev, da se prežive.

Vsak narod skrbi tedaj dan danes le za se, da si poboljša in ojači svoje gospodarske razmere z lastnimi močmi. Boj protisemitov proti židovstvu tudi ni nič družega, kakor teženje po tem, da se arijska plemena skušajo osvoboditi židovskega kapitala, židovske konkurence in židovskega vpliva na javno in zasebno življenje. — Na Nemškem skuša se krepiti le nemški živelj, na Madjarskem le ogrski in židovski, kajti teh dveh ne more se že ločiti tam več. Ravno pod vplivom židovstva navzel se je madjarski narod one krutosti, s kojo preganja in uničuje dan danes vse druge narodnosti živeče po deželah sv. Štefana krone.

45.

Te krutosti pa Madjarji tudi kar nič ne skrivajo. Javne službe pristopne so tam le Madjarjem ali pa onim renegatom, ki so zatajili svojo pravo narodnost. Kdor hoče tam sploh veljati kaj, oni mora biti Madjar ali vsaj šteti se za tacega. Drugim narodnostim, bivajočim po Ogrskem, jemljejo in zapirajo se učilišča, ter namestujejo se z madjarskimi šolami, tako primoran je vsakdo izobraževati se v tujem mu madjarskem jeziku. Da se na takov način navzame marsikateri slabodušni človek tudi madjarskega mišljenja, to je jasno, posebno potem, ko vidi, da z drugačnim mišljenjem sploh ne bode mogel službovati na Ogrskem. Gorje pa tudi vsacemu, kdor se protivi tacemu početju, kdor se sklicuje n. pr. na to, da je njegova narodnost vsaj toliko vredna, kakor madjarska. Gorje mu! Ječa, težka ječa je njegovo plačilo za to; v ječo romala je na Ogrskem že množica odličnjakov

druzih narodnosti samo za to, ker so le povzdignili svoj glas zoper tlačenje svojega naroda. Tako n. pr. bil je obsojen ne davno urednik srbskega lista „Zastava“ na poldrugo leto težke ječe. V Segedinu izhajajoči list „Szegedi Hirado“ pisal je na to jako krut članek, ki slove: Ponosni smo na obsodbo naših porotnikov, ponosni na celo sodnijsko obravnavo. Mesto Segedin izreklo je svojo sodbo nad ščovalci narodov. Pri nas so za popoviče (Popovič je bil oni obsojeni urednik) slaba tla; pri nas vlada resnica, a ne usmiljenje. Mi jih bomo klestili, dokler so na Ogrskem sodnije in ječe. Naj le pošiljajo k nam svoje mučenike! Kedar se napolnijo naše ječe, sezidali bodemo nove, saj je slavnoznana naša gostoljubnost.“

46.

Mi Slovenci spoštujemo vsacega, kdor spoštuje in česti svojo narodnost, mi nikogar ne zaničujemo in ne oviramo pri tem početji. Vsak človek ima pravo gojiti svojo narodnost. V svoji dobrodušnosti smo celo pripravljene pomagati onim narodom, kojim se kratita pravica. A nikdar ne smemo dopuščati, da bi se nam kratilo to pravo, naj si bo od te ali one strani. Takrat treba se je pa postaviti porobu, ter kljubovati z vsemi svojimi silami zoper vsako skrunjenje ali zatiranje naše slovenske narodnosti.

To je naše stališče. Lepo in vzvišeno stališče je to, do kojega se je povzdignilo dan danes le malo rodov. Bodimo ponosni na to stališče. Zatirati druge narodnosti, to ni slovensko; tega ni bilo in ne bode nikdar pri nas. Naj nas ne moti ščuvanje naših nasprotnikov, da se komu, ki biva med nami, krati pravica gojiti svojo narodnost. Laži so to. Da pa mi skušamo si dan danes priboriti isto svobodo za gojitev svoje narodnosti, koje uživajo že od nekoč druge narodnosti, to se nam šteje v greh. Žalibog, da se moramo boriti za to pravo, ki nam je zajamčeno že po zakonih, in kojih bi morali biti deležni brez bojev. Saj menda vendar ni nikdo tako prismojen, da verjame, da smo Slovenci nižje pleme, nego drugi narode.

„Ich kenne so ziemlich alle österreichischen Völker;“ — piše že večkrat navedeni dr. Reich — aber, ich müsste ein Schurke sein, wenn ich behaupten sollte, es sei eine dieser Nationalitäten besser oder schlechter, als die andere. Bei allen ist die Vertheilung der guten und bösen Eigenschaften so ziemlich die gleiche, und wäre die private und

öffentliche Erziehung dort eine bessere, die Religion eine geläuterte, die Regierung eine naturgemässe, in der That, diese Völkerschaften liessen nichts zu wünschen übrig und könnten anderen noch zum Muster dienen; denn ihre natürlichen Anlagen und socialen Fähigkeiten sind sehr gut“.

Tako govori tedaj nemška priča. Zdaj naj se pa le svobodno pripoveduje na dalje basen o inferijornih narodih Avstrije. Dr. Reich pravi: „Ich müsste ein Schurke sein, wenn ich behaupten sollte, es sei eine dieser Nationalitäten besser oder schlechter, als die andere.“
Dovolj!

(Dalje prih.)

Listek.

Šola in dom.

(Odlomki.)

Otrok pride v šolo. Govori se tam o domu. In glej! Celih sedem let je prebil doma, a nikdar ni znal, kaj je dom. Zdaj šele, ko bi rad poklical mater ali očeta, sestro ali brata, zdaj vidi, da je tamkaj lepo, tako lepo, da mora jokati, ker ne gleda ob sebi znanih obrazov, znanih sten, znanega povišstva. Tista hiša torej, kjer ni moral sedeti po cele ure na jednom in istem mestu, kjer je skakal, pel, igral se, tekal za materjo, zalagal svoj želodček s slastnimi zalozki — tista hiša je torej njega dom! O, da mora od tod! Bodisi! Tudi doma bi takó-le sedel, ves ljubi dan se ne bi niti ganil, storil bi vse, kar mu bi kdorkoli vedel, da bi bil le doma! Toda mlademu ubupancu se kmalu razvedri čelo in z odprtimi usti posluša resne vender toli prijetne besede učiteljeve! „Kdo li je, ki záte skrbi, otrok moj ljubi? Po ves dan se trudi, da te obleče, da ti pripravi kos dobrega kruha in še česa drugega, da ti more zvečer postlati mehko posteljco! Čuj, to je mati, oče! Tvoja roditelja sta, ki živita le záte, ki storita vse, da ti je lepo in dobro, da nisi lačen, raztrgan. In takrat stopi pred otrokovo oko ljubi materin in očetov obraz, in v tistem drobnem srčeci se vzbudi nekaj, čemur otrok ne vé imena, in morda prvi sklep začrta v dušo svojo sklep, da ne bode svoj živ dan z najmanjšo stvarco žalil starišev! Saj je čul: „Bog sam je ukazal, da ne žali očeta in matere, ker on bi te moral zató kaznovati!“

Take besede niso povod otrokovi ljubezni, ker bi ona potlej izvirala iz strahu pred kaznijo, bila bi torej sebična, kriva ljubezen. Ta ljubezen je — rekli bi — del otrokove duše, vsaj nekaka kal, ki leži v nji na videz mrtva. Treba je le sile, katera jo vzbudi — in ta sila je prvi pouk v ljudski šoli. Tista zapoved božja je najvišji dokaz, da

je opravičeno otrokovo hrepenenje po materinem objetji in po tihem, blaženem očetovem domu! Ne zameri torej otroku nihče, ako si želi očeta, matere! —

In takó se zgodaj storí, da se prikuje srce na srce in pravi, plemeniti ljubezni! Dom druží z roditelji otroke a veriga, ki nerazrušno sklene te ude človeštva v svojo, posebno celoto, začne se variti pod ródnim slemenom, a dokuje se v prvih letih ljudskošolske dóbe! In take spone padajo nevedé in brez hrupa po človeštvu sploh in dasi nevidne, pletó današnji vzgoji in ljudski šoli dostojen venec zaslužene slave!

In tak dom! — On je košček raja, v katerem je domoval prvi naš oče, noč, ki mirna in tiha trosi v dušo blažene, osrečujoče sanje, ki poživé človeka kot rosa vrtni cvet! Tak dom je dom ljubezni, in srečen oni, kogar ni skrb in zapuščenost pognala po svetu iz tega svetišča, v katerem biva Bog in človek! — Oprosti mi, srečni oče, da odstiram zaveso s tvojega okna! Poglejmo! V materinem naročji počiva nje ljubljene in z drobno ročico ji gladi lice in rdeča usta veže z materinimi poljubec, kakor bi hotel srečni par prečiti v jedno samo bitje! In oče pri starejšem sinu resno govori in svari! A čemu beseda. V očesu mu bere, kar čuti v srci in na lici se mu kaže mirna, plemenita duša! In ko bi mogel mož takó naravnost kazati svojo ljubezen, tedaj bi prijel oče sina náse z vso silo svojih rok, da bi se duša prelila v dušo! A on jo kaže drugače! Čil, vesel in skrben vstane drugo jutro na delo in trudi se, kakor bi mu bilo sojeno, da bo moral večno skrbeti za svojo družino. In vsi: mati, sin, hči delajo zató, da njih delo porodi očetu veselje in to veselje zopet njim veselje!

O, resnično: to so ljudje, kateri ne zapirajo svoje roke in svojega srca, kadar je treba pokazati, da ni v tej sreči zamrlo človekoljubje! Saj vidimo zopet drug dom, v katerem vlada jednaka ljubezen. A težka bolezen je vrgla očeta na posteljo. Kdo delaj? Nihče ne vzmore toliko, kolikor mož — oče! Podpore je treba, dokler ne ozdravi. In te gredó iskat k onim, o katerih vedó, da ni surovosti, neprijaznosti med njimi. In kdo jim jo bi odrekel? Dvakrat, trikrat več dobé, nego so prosili, saj ne daje roka, daje srce!

Žal, da ne moremo o tem več povedati, ker bi predaleč zašli. Dokazano je, da so ljudje, ki povsem zaslužijo to ime, in da vzgoja v ljudski šoli storí mnogo, premnogo, da ne razmelje mogočni a propali svet vladajoči duh človeških sre! Hvala Bogu, ostale nam niso same pravljice! . . .

E. Gangl.

(Dalje prih.)

Književnost.

Zbirka zakonov in ukazov o ljudskem šolstvu na Kranjskem. Izdal po naročilu c. kr. deželnega šolskega sveta za Kranjsko dr. Fr. Heinz, c. kr. okrajni komisar. V Ljubljani 1895. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayr & Ferd. Bamberg. Str. XXXII. + 790. Cena v platno vezani knjigi za naročnike 3 gld., po pošti 21 kr. več, za nenaročnike stane knjiga 4 gld. Zbirke šolskih zakonov smo na Kranjskem že dlje časa prav občutno pogrešali, zato smo izdavatelju in založnikoma zelo hvaležni na tem zelo skrbno in spretno sestavljenem delu. Knjiga je razdeljena na tri dele: prvi obsega državne zakone in ministerske ukaze o ljudskem šolstvu, zlasti one, ki se nanašajo na Kranjsko šolstvo; drugi obsega dotične deželne zakone za Kranjsko, tretji pa ukaze in naredbe deželnega šolskega sveta kranjskega. Posamezni ukazi in razpisi, o katerih se je pokazalo šele po končanem tisku teh treh delov, da bi bilo vredno jih sprejeti v zbirko, so zbrani v dostavku. Zbirki je dodano kronologično in abecedno kazalo. Knjiga bode torej dobrodošla kot priročna knjiga učiteljstvu na ljudskih in meščanskih šolah, udom šolskih svetov ter administrativnim uradnikom, ki imajo opraviti uradno s šolo, da morejo najti lahko in gotovo potrebna zakonska in ukazna določila, zato to zbirko vsem tem krogom kojim je namenjena, prav toplo priporočamo.

Naši dopisi.

Z Gorenjskega. Uže pri svojem dohodu z Dunaja iz tečaja za deška ročna dela v Neulerchenfeld-u, namenil sem se bil slavnemu uredništvu „Tovariša“ o tem nekoliko vrstic pisati; a ker je gospod kolega Petkovšek, kateri je tudi na Dunaji v tečaju za deška ročna dela v „Neubau“ bival, v cenjenem Vašem listu leta 1894. nekoliko o teh tečajih omenil, opustil sem tedaj kaj v tem poročati v „Tovarišu“. Ker pa je ta list v svoji tretji letošnji številki pod rubriko „Vestnik“ obvestil, da se tečaj za rokotvorna dela v Neubau na Dunaji z dném 16. mal. srpana prične, naj se mi dovoli, da sedaj o tem nekoliko vrstic pišem cenjenim gg. tovarišem, ki nameravajo morda v ta tečaj iti. Morda bi jim utegnilo hasniti.

Do sedaj so kranjski učitelji rokotvorni tečaj navadno v Neubau-u obiskovali; le 3 ali 4 učitelji s Kranjskega, med temi tudi moja malenkost, frekventirali smo tečaj za rokotvorna dela tudi v Neulerchenfeld-u, XVI. Grundsteingasse št. 65. v meščanski šoli pod vodstvom izvrstnega ter jako kolegialnega ravnatelja gosp. Josipa Urbana. Jaz, kot ne posebno izboren in spreten strokovnjak, ne vsojam si trditi, je-li tečaj v Neubau-u ali v Neulerchenfeld-u bolji; rekali in rečejo pa še spretnejši strokovnjaki, da je tečaj v Neulerchenfeld-u mnogo boljši, od onega v Neubau-u. To so tudi slovenski učitelji in učitelji drugih kronovin o priliki pohoda svojih tovarišev meseca vel. srpana 1894 se izrazili. Jaz sem bil parkrat pri svojih rojakih v Neubau in rekli so, da jim v Neubau vse bolj vgaja pouk ter sistematično in praktično urejena metoda. Tudi je frekventantov v Neubau-u mnogo preveč, da bi se vsi mogli uspešno poučevati in da bi se jim moglo vse natanko pokazati. Da pa gre večina g. tovarišev v Neubau, pride od tod, ker tečaj v Neubau dalje obstoji, nego oni v Neulerchenfeld-u in pa od tod, ker je v Neubau manj ur, ko v Neulerchenfeldu delu odločenih in vsakdo raje manj, ko več dela. To je naravno. Učiteljem na Dunaj zahajajočim pa mora namen biti, da se v stroki izvezbajo in da si zgodovinske in druge znamenitosti dunajske nekoliko prisvoje. Poučuje se v Neubau v treh, če ne celo v štirih strokah rokotvornih del. To je za 4 oziroma 5 tednov preveč. V Neulerchenfeldu poučuje se le v dveh strokah, to je: v lepljenjstvu in delih na stružnici (Hobelbank), a to temeljito in metodično in ravnatelj nadzoruje oziroma poučuje en od-

delek, drugi učitelj pa drugi oddelek. Delo traja 8½ ur na dan, a v soboto popoldne je prosto, da si učitelji skupno ogledajo znamenitosti dunajske. Orodje v Neulerchenfeld-u je izborno, kar pa v Neubau-u menda ni; in to tudi menda nekaj pripomore. Vsemu temu pritrđita tudi gg. Levstek iz Idrije in Janovsky iz Ljubljane, katera sta ta tečaj pred nekaj leti obiskovala. Stanovanje se dobi v šoli in se za ves čas plača 7 gld. in za obrabljenje orodja in materiala plača se 8 gld. Izdelki so lastnina dotičnih učiteljev. Vožnja na Dunaj stane po južni železnici tja in sem 21 gld. in prej omenjeni izdatki 15 gld. Ako je učitelj od Ljubljane oddaljen, računati se mora vožnja do Ljubljane in drugi troški tudi najmanj 5 gld. To bi znašalo vkup 41 gld. Ako torej učitelj dobi podpore 80 gld., gotovo mora jako štedljivo živeti, malo jesti, še manj pa piti, da zamore 5 tednov z 39 gld. shajati. Dunaj je lep a drag, osobito za ptujce, ki si ne vedo pomagati. Prav je dejal torej Krpan: Kdor će iti na Dunaj, mora pustiti trebuh zunaj?

Ako sem kateremu gg. tovarišev s tem kaj vstregel, me bo prav veselilo. Izvoli pa naj si vsakdo, kakor mu bolj ugaja.

Anton Požar.

Iz Starega Trga pri Poljanah. (Dobrotnik naše šole.) Naša šola ima v osebi vč. g. dr. Jurija Štrbenca, dekana v Leskovci velikega dobrotnika. Kadar pride gospod doktor v svoj domači kraj, razveseli se šolska mladina, ker vé, da bo prišel prijazni gospod tudi v šolo, da se prepriča o nje napredku. V šoli spodbuja gosp. dekan svoje male rojake k marljivosti in lepemu vedenju ter obdaruje po učiteljih pohvaljene. Šolska knjižnica ima nad šeststo zvezkov, večinoma podarjenih po našem dobrotniku. Lansko leto je poslal kar celi zaboj knjig za župno in šolsko knjižnico, mej njimi šolski celega Valvasorja. Vsako leto vpiše blagi dobrotnik šolo v „Matico Slovensko.“ Pripomogel je, da se je napravila krasna šolska zastava. Da se preskrbê revni učenci vsako leto s potrebnimi šolskimi stvarmi, vpisal je vč. g. dekan te dni našo dvorazrednico kot ustanovnico „Narodne Šole“. Bog mu povrni stotero!

Te in še druge dobrote skazal je g. dr. Štrbenec šoli, v katerej je prejel prve nauke. Kar je pa storil družega dobrega svojemu rojstnemu kraju, nečem popisavati — samo to naj omenim, da je omislil lani župni cerkvi krasne nove zvonove, ki bodo še poznim rodovom oznanjali njegovo veliko ljubezen do rojstnega kraja!

Bog daj slovenskim šolam več takih dobrotnikov, kakor je vč. gospod dr. Jurij Štrbenec!

Zc.

Vestnik.

Osobna vest. G. Bogomir Reyer je postal pomožni učitelj v Podkrajju v postojnskem okrajju.

Vojteh Ribnikar †. Predsednik „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ g. Vojteh Ribnikar, nadučitelj v Logatcu, je dné 26. mal. travna umrl. N. v m. p.!

Umrl je dné 16. mal. travna g. Matej Močnik, upokojen učitelj v Ljubljani. Kaj več o njem priobčimo v prihodnji številki. — Frančišek Peterlin †. Dne 19. mal. travna t. l. je umrl gosp. Frančišek Peterlin, učitelj v Kolovratu. N. v m. p.!

Nova nadzornika za obrtno-nadaljevalne šole na Kranjskem. Gospoda Frančišek Levec, c. kr. realični profesor in okrajni šolski nadzornik, in Jožef Vesel, učitelj na c. kr. obrtni strokovni šoli v Ljubljani, imenovana sta c. kr. vladnima komisarjema za nadzorovanje vseh obrtno-nadaljevalnih šol na Kranjskem. Doslej sta te šole nadzorovala profesorja c. kr. državne obrtne šole v Gradci, gg. Kneschaurek in pl. Siegl, oba nevešča slovenskega jezika, dasi so skoraj vse te šole slovenske. Kakšno je bilo torej to nadzorstvo! O tem nadzorstvu se je tudi v deželnem zboru že govorilo. Visoka c. kr. deželna vlada je pač tudi sama spoznala, da je tu treba preuredbe in je v nadzorovanje teh šol priporočila moža, ki poznata naše razmere. Na Kranjskem so obrtno-nadaljevalne šole: v Ljubljani na državni realki in na I. in II. mestni deški ljudski šoli (na zadnjih dveh so pripravljajni tečajji), v Kamniku, v Kranji, v Škofji Loki, v Tržiči, v Radovljici, v Št. Vidu nad Ljubljano, v Postojini, v Novem mestu (na gimnaziji), v Ribnici, v Kočevji (na gimnaziji), v Krškem, v Metliki.

Vsled potresa so v Ljubljani vse javne in zasobne ljudske šole zaprte za mesec dni. Kar šolskih poslopij ni tako poškodovanih, da bi bilo nevarno v njih prebivati, porabila so se za ustanovitev takih rodbin, katere so bile iz svojih stanovanj deložirane, deloma za nastanovitev dveh kompanij pijonirjev. Mestni in državni uradniki v Ljubljani dobe, kakor se čuje, draginjske doklade, ker so se v Ljubljani živila zelo podražila in ker je mnogo uradnikov brez stanovanj in ti si morajo na raznih krajih iskati prenočišč, kar prouzroči mnogo izdatkov. Uradniki torej s svojo navadno plačo ne morejo izhajati. V enakem položaji so mestni učitelji, kateri pa niso ne državni, ne mestni uradniki, ker so plačani iz normalno-šolskega zaklada, torej od dežele. Pravično bi bilo, da tudi sl. deželni odbor v tej stiski skrbi za mestne učitelje in jim dovoli izredno draginjsko doklado, kajti s tem da je pouk popolnoma prenehal, odpadli so učiteljem vsi stranski dohodki iz takozvanih posebnih ur in iz zasobnega pouka, njih plača pa je že samo na sebi nižja od plače državnih in mestnih uradnikov.

Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta je daroval »učiteljski prijatelj« iz Kranja **40 K**; »durak-igralci« v Kranju **1 K 20 h**; sl. posojilnica v Ribnici **20 K**; g. Ivan Mahkot c. kr. vladni svetnik **20 K**. Stotera hvala vsem darovalcem!

Iz „Zaveze slov. učit. društev.“ Predsedništvo „Zaveze“ se obrača do vseh slovenskih učiteljskih društev z uljudno prošnjo, da naj blagovoli naznati do konca vel. travna predmet, o katerem naj se razpravlja pri letošnjem občnem zboru „Zaveze“. V slučajih, da se ne oglasi do tega časa nobeno predavanje, določil bode upravni odbor „Zaveze“, vsled lanskega sklepa delegacij, predmet, o katerem se bo razpravljalo pri letošnjem občnem zboru. — Čas letošnjega občnega zbora se objavi v jednej prihodnjih števil.

Ob jednem pozivlje predsedništvo „Zaveze“ vse one gg. učitelje in učiteljice, ki še niso vposlali nabiralnih pol „knjižnice za mladino“, da blagovoli isto kmalu poslati. — Pač sramotno bi bilo, ko bi pričeto podjetje, katero je sedaj še v povojih, moralo zaspati vsled brezbrčnosti naše. Lepo je že število naročnikov, a še vedno premajhno, da bi se zamoglo brez strahu gledati v bodočnost.

Predsedništvo „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v Dolenjem Logatcu,
dné 20. mal. travna 1895.

Ivan Šega s. r.,
t. č. tajnik.

Vojteh Ribnikar s. r.,
t. č. predsednik.

Vabilo k rednemu občnemu zboru podpornega učiteljskega društva v dan 2. vel. travna t. l. ob 10. uri predpoludne v Sežani. Dnevni red: 1. O vprašanih ljudski šoli sploh. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev pregledovalcev računov. 5. Volitev novega odbora. 6. Raznoterosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi odbor „Učiteljskega društva“ za Sežanski okraj.

Učiteljsko društvo Kranjskega okraja zboruje dné 9. vel. travna dopoludne ob 10. uri v Kranju z istim vzporedom, kakor je bil določen na 10. mal. travna. Radi važnih točk prosi polnoštevilne udeležbe
odbor.

Novomeško okrajno učiteljsko društvo bo odkrilo dné 2. vel. travna umrlima tovarišema Vrančiču in Perkoču nagrobna spomenika in sicer prvemu v Zagradcu, drugemu pa v Ambrusu.

V „Navodilu za šolske vrtove“, stoji letos zopet v nemškem tekstu „Forstobstbäume« namestu „Formobstbäume“ in torej je tudi slovenski tekst: „gozdna sadnosna drevesa“ namestu oblikovni „pritikovci“ napačen, kar naj se blagovoli vzeti naznanje.

Razpis častnih nagrad. Od več strani se je v novejšem času izrazila želja, naj bi Matica močnejše gojila v svojih društvenih knjigah leposlovje. Da tej želji ustreže ter pospeši razvoj slovenske pripovedne književnosti, razpisuje „Slovenska Matica“ po določilih „Jurčič-Tomšičeve ustanove“ 200 goldinarjev častne nagrade izvirni povesti slovenski, obsežajoči najmanj 10 tiskovnih pól. Ko bi pa ne došla nobena takšna povest, razpisujeta se zajedno tudi dve častni nagradi po 100 goldinarjev, tudi dvema izvirnima povestima, obsežajočima najmanj po 5 tiskovnih pól, oziroma dvema daljšima epičnima pesmima, ali pa jedni povesti in jedni daljši epični pesmi. Spisi, ki se poganjajo za častno nagrado, morajo biti takšni, da po obliki in vsebini zadostujejo umetniškim zakonom pripovedne književnosti v obče, poleg tega pa še književnim namenom „Slovenske Matice“ posebej. Pisatelji, katerim se prisodijo častne nagrade, prejmo vrhu tega za svoja dela še navadne pisateljske nagrade, katere plačuje „Slovenska Matica“ vsled § 12. svojega opravičnega reda po 25—40 gld. za tiskovno pól. Rokopise je brez pisateljevega imena pošiljati odboru „Slovenske Matice“ do 1. kimovca 1895. leta.

Pisateljevo ime je pridejati rokopisu zapečateno in opremljeno z dotičnim geslom. Ker hoče odbor s tem razpisom ustreči veliki večini Matičnih udov ter jim v roke podati lepo zabavno knjigo, pričakuje, da se slovenski pripovedni pisatelji primerno odzovejo njegovemu pozivu.

V Ljubljani, dne 10. mal. travna 1895.

Fr. Levec,
predsednik.

E. Lah,
tajnik.

Slovenska višja dekliska šola. Učni načrt za ta velevažni zavod, kateri ustanovi kakor znano, mestna občina ljubljanska v proslavo 50 letnega vladanja cesarja Franca Josipa in katerega I. tečaj se otvori s prihodnjim šolskim letom in sicer za sedaj v provizorično najetih prostorih, je ravnokar v vseh podrobnostih dodelan ter pride v jedni prihodnjih sej občinskega sveta na razpravo.

V proslavo cesarjeve petdesetletnice je sklenil kranjski deželni zbor sledeče: 1. Povodom praznovanja 50letnega vladanja Nj. Veličanstva cesarja Franciška Jožefa I. ustanovi dežela 50 ustanov po 50 gld. za revne hirajoče osebe, ki imajo na Kranjskem domovinstvo, in odloči dalje svoto 500 gld. za sirotinske namene. 2. Deželnemu odboru se naroča, da v prihodnjem zasedanji predloži statut o obeh ustanovah ter stavi primerne nasvete glede drugih odredb, katere se bodo izvršile povodom praznovanja 50letnice vladanja Nj. Veličanstva.

Zahvala. Nižeje podpisano šolsko voditeljstvo se pristréno zahvaljuje prečastitemu gospodu Ivanu N. Hladniku, vikarju v Črnem vrhu pri Idriji za obilo število lepih, šolarske knjiznici najprimernejših, vezanih in nevezanih novih knjig in knjizic, katere je blagovolil podariti tukajšnji šolarski knjiznici.

Ker je ta blagi gospod tu podpisani šoli uže 8 let tako naklonjen, mora se on imenovati po pravici prvi dobronik, podpornik in ustanovitelj tukajšnje šolske knjiznice.

Naj bo pa blagi gospod tudi prepričan, da naši revni učenci, katere je on o sv. Nikolaji s toplo zimsko obleko preskrbel, in deklice, katerim je nakupil učnih pripomočkov za ženska ročna dela njegovih daril nikoli ne bodo pozabili, pač pa se ga vedno hvaležnim srcem radi spominjali. Bog ohrani! Bog mu povrni vse stotero!

Voditeljstvo ljudske šole v Rovtah, dne 10. mal. travna 1895.

Alojzij K. Sežun, učit.-voditelj.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 247

o. š. sv. Na štirirazredni Franc-Jožefovi ljudski šoli v Črnomlju se potrebuje začasno učiteljsko moč z letno plačo 360 gld.

Prošnje oddajati je do 10. vel. travna t. l. pri c. kr. okr. šol. svétu v Črnomlju.

C. kr. okrajni šolski svét v Črnomlju, dne 11. mal. travna 1895.

Št. 238

o. š. sv. Na jednorazrednici v Adlešičih je razpisana služba učitelja-voditelja z letno plačo 500 gld. in doklado 30 gld. in prostim stanovanjem v stalno oziroma začasno nameščenje.

Prošnje je vlagati do 10. vel. travna 1895 pri c. kr. okr. šol. svétu v Črnomlju.

C. kr. okrajni šolski svét v Črnomlju, dne 9. mal. travna 1895.

Št. 573

o. š. sv. Na jednorazredni ljudski šoli v Svibnjem je stalno ali začasno popolniti službo učitelja in šolskega voditelja z letno plačo 450 gld. opravilnino 30 gld. in stanarino 80 gld.

Prosilci za to službo naj vlagajo svoje pravilno opremljene prošnje zakonitim potem semkaj do 16. vel. travna 1895.

C. kr. okrajni šolski svét v Krškem, dne 16. mal. travna 1895.

Št. 599

o. š. sv. Na jednorazredni ljudski šoli v Tržišči pri Mokronogu je stalno ali začasno popolniti službo učitelja in voditelja z letno plačo 500 gld. opravilnino 30 gld. in prostim stanovanjem v šolskem poslopi.

Pravilno opremljene prošnje za to službo naj se predpisanim potem semkaj vlagajo do 20. vel. travna 1895.

C. kr. okrajni šolski svét v Krškem, dne 22. mal. travna 1895.

Št. 253

o. š. sv. Na trirazredni ljudski šoli v Dragatuši razpisano je 3. učiteljsko mesto z letno plačo 450 gld. in prostim stanovanjem v stalno oziroma začasno nameščenje.

Prošnje je vlagati do 15. vel. travna t. l. pri c. kr. okr. šol. svetu v Črnomlji.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlji, dně 14. mal. travna 1895.

Št. 246

o. š. sv. Na jednorazrednici v Kolovratu je mesto učitelja-voditelja z dohodki IV. plačilnega razreda, z opravnino 30 gld. in prostim stanovanjem stalno ali tudi začasno popolniti.

Pravilno opremljene prošnje naj se predpisanim potem semkaj vlagajo do 15. vel. travna 1895.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji, dně 22. malega travna 1895.

Št. 364

o. š. sv. Na jednorazrednici v Št. Lorenci se razpisuje v stalno, oziroma začasno umeščenje mesto učitelja-voditelja s prijemki IV. plačilnega razreda.

Prošnje do 10. vel. travna.

C. kr. okrajni šolski svet v Novem Mestu, dně 20. mal. travna 1895.

Št. 321

o. š. sv. V tem političnem okraji je popolniti mesto učiteljice na dvorazrednici v Hrušici s slovenskim učnim jezikom. Dohodki spojeni s to službo so razvidni iz deželne postave za Istro z dně 14. grudna 1888 D. P. št. 1 ex 1889.

Prositeljice naj svoje opremljene prošnje eventuelno službenim potem tekom štirih tednov sem predložé.

C. kr. okrajni šolski svet Volosko, dně 8. mal. travna 1895.

Predsedništvo „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“
javlja pretuzno vest, da je zatisnil za večno oči dični nje predsednik, gospod

Vojteh Ribnikar,

nadučitelj v Dolenjem Logatci

danes ob polnoči za kratko a mučno boleznijo v starosti 38 let.

Predsedništvo „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“,
dně 26. mal. travna 1895.

Ivan Šega,

t. č. tajnik.

Ivan Lapajne,

t. č. predsednika namestnik.

Spomnajte se „učiteljskega konvikta“ pri raznih prilikah in zborovanjih!

«Učiteljski Tovariš» izhaja na 1 poli male osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» plačajo na leto 2 gld. naročnine in 1 gld. udnine.

Spisi naj se blagoizvoljijo pošiljati uredništvu v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 1: naročnino pa prejema gospod A. Kecelj v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Izdavatelj in lastnik: **Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.**

Tisek **R. Miličeve** tiskarne v Ljubljani.